

Varje tisdag åker Tjejbilen iväg till ett äldreboende. Andaktsdags. Häng med!

s 4-5

En möjlighet att samtala om ondskan, hur den kan ta sig uttryck och om Gud i allt detta.

s 9

Den natten hände något med min tro. Jag var inte ensam mer.

JAG & GUD s 12

Träd och människor – båda knyter an till djupet i oss. Möt Christian, kyrkvård och trädgårdsmästare.

PORTRÄTTET s 6-8

Brännkyrkabladet

Information från Brännkyrka församling

Svenska kyrkan • februari 2025

FOTO: LOVISA OSCARSON

Herrar & killar,
unga som äldre
– ta ton! s 10

Det är kyrkoyal
i år – du kan
påverka. s 4

= Brännkyrka församlings
LedarUtBildning 2025

Många vill bli ledare

s 3

Andas så jag blir yr

Jag fyllde år här alldeles nyss. Veldig jämnt och en överkligt hög siffa. Jag våndades innan och gör det fortfarande. Hur ska man kunna identifiera sig med en sexa och en nolla! En klok vän skrev till mig att siffror är ett mänskligt påfund och det viktigaste är att vi lever, finns och ofta trivs. Bättre kan det inte sägas och jag är ju så himmelens glad i att leva och vill hålla på med det så länge det bara går.

Men en sak vet jag och det är att om det skaver så vill livet mig något och oftast är det något riktigt viktigt och det har stökat och bökat i mig hela hösten. I botten förstås den där obönhörliga vetenskapen om att livet har en bortre gräns. I lagret ovanpå det att det gäller att ta vara på dagarna och leva så mycket som det bara går. Och det gör sig sällan självt.

Vi vänjer oss vid nästan vad som helst och vi tänker att vi har väl inte så många valmöjligheter. Så går dagarna och livet blir mindre och vi också. Undrar om det inte är det som

är andnöd? För det känns ju faktiskt som att syret inte räcker till för att hålla hjärtat varmt, öppet och handlingskraftigt. Det där lilla pickande hjärtat i bröstet blir som alldeles instängt. Det är då som skavet behövs och behöver tas på allvar.

För oftare än vi tror måste beslut fattas och steg tas. Även om de är svåra och vi inte har en aning om morgondagen. Och det har vi ju sällan! Det finns ju så gruvligt mycket som inte är som det ska, med oss själva och hela klotet. Världen behöver oss – handlingskraftiga, påhittiga och modiga människor – med massor av syre i blodomloppet. De där syrefattiga inandningarna får oss nämligen att tro att vi inte kan göra skillnad på den här planeten. Ingenting kan vara mera fel. Vi är faktiskt outhärliga, för oss själva, varandra och allt ihop.

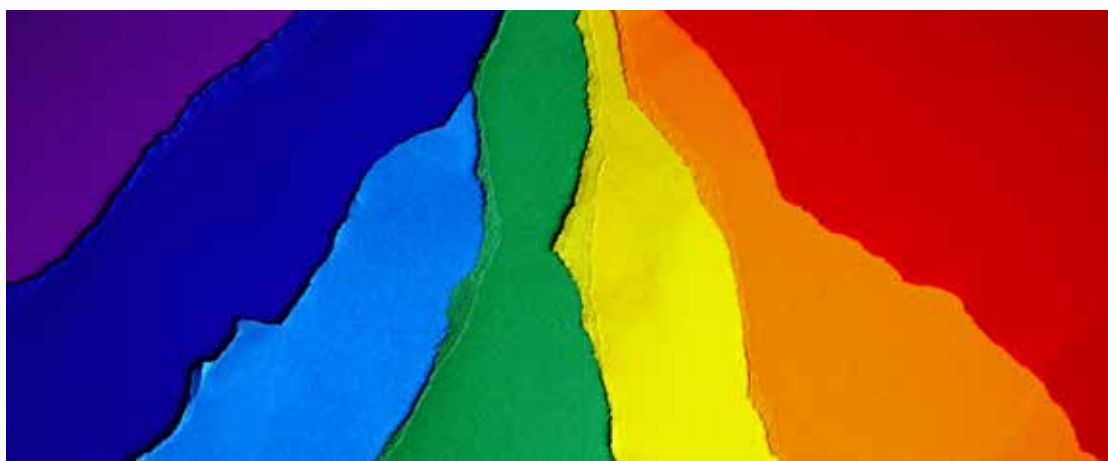
Nu vet ju inte jag vad du tänker att det är som händer när vi möts i kyrkan eller vid busshållplatsen. Men jag tror att det är precis då det just

händer. När vi möts så växer vi. Och om vi dessutom vågar hålla kvar blicken i varandra, lite längre än vanligt, och sen drar ett riktigt djupt andetag så blir vi starkare än vi kommer ihåg. Plötsligt är vi väldigt mycket modigare och friare och till och med gladare.

På kyrkiska brukar jag säga att det är då som Andens vind blåser och äntligen lyckas vädra ur alla våra skrymslen och vrår. Den där varma och vänliga närvaron som fyller allt och gör livet levande och starkt. I det vinddraget vill jag stå och det vet jag helt säkert. Helst vill jag stå där tillsammans med andra. Gärna med dig om du vill.

Så egentligen tror jag faktiskt att mitt sextionde år har börjat riktigt bra. Mitt pickande hjärta slår både lugnare och starkare på samma gång. Nu gäller det att fortsätta andas så mycket som det bara går. Till och med så jag blir yr!

Eva-Karin Fackel Sandor
KYRKOHERDE

 Svenska kyrkan | Brännkyrka församling

BRÄNNKYRKABLADET utges av Brännkyrka församling Svenska kyrkan sex gånger per år. Redaktör: Kari Malmström. Ansvarig utgivare: Eva-Karin Fackel Sandor. Tryck: Printografen, Halmstad, 2025. Distribution: Citymail.

POSTADRESS
Box 64, 125 22 Älvsjö
tel 08-447 11 00 vx
växeln är öppen må-fr 9.00-17.00.
e-post: brannkyrka.info@svenskakyrkan.se

BESÖKSADRESSER
Brännkyrka kyrka och församlingsexpedition
Götalandsv. 189-191, Älvsjö
besökstid må-fr 9.00-11.30, 12.30-15.00
Vårfrukyrkan med församlingslokaler
Fruängens kyrkogata 1-7, Fruängen C.

VI FINNS PÅ
 facebook
 Instagram
 Threads
 Bluesky

För telefonnummer och e-post till alla medarbetare se www.brannkyrka.org

Konfirmander hänger kvar

Jesus trendar, sägs det. Opinionsmätningar visar att intresset för tro och andlighet ökar, inte minst bland unga. Kanske det. Här i Brännkyrka församling har konfirmanderna blivit fler och fler de senaste åren. Och den stora majoriteten vill stanna i sammanhanget, utveckla gemenskapen och ge vidare till nya konfirmander. De vill bli ungdomsledare.

Oj, vad många de är! Av 2024 års konfirmander anmälde sig nästan hälften till ledarutbildningen. I höstas var det uppstartshelg, med övernattning i ungdomslokalen Grottan i Vårfrukyrkan. Sedan dess har de haft några träffar tillsammans med pedagogen Lovisa och församlingsassistenten Nathalie. På påsklovet blir det långläger.

Ledarutbildningen är en strukturerad kurs med tydliga moment. Mycket handlar om just ledarskap, om relationer, om gruppdynamik och teambuilding. Det ingår också en hel del realia: historia, kyrkohistoria och bibelkunskap. Utbildningen avslutas med en "examen", med diplom. Det sker i en sändningsmessa, en gudstjänst där de nya ledarna sänds ut i världen för att sprida evangelium, om vi ska beskriva

den lite djupare och seriösa innebörden.

Framför allt sänds de ut för att bidra till att skapa gemenskap och sammanhang här och nu, vilket de gör med besked. Först och främst går de in i konfirmandarbetet.

– Ungdomsledarna är livsviktiga, en enorm resurs för oss, säger Lovisa. De är förebilder, ice-breakers, fungerar som länkar mellan oss "gamlingar" och 14–15-åringarna. Utan dem skulle det inte fungera!

Vi frågade hela gänget som övernattade i Grottan om varför de vill bli ledare. Deras svar handlar mycket om att konfatiden var så kul, lägren härliga, om att få uppleva det igen, om att träffa nya människor, om att ge vidare till nya konfirmander – och också om att det kan vara en bra erfarenhet att ha på sitt cv. De allra flesta av de blivande ledarna går nu i grundskolans årskurs nio, men är redan medvetna om det värdet.

Att vara med nya konfirmander är en självklar ledaruppgift, men uppdraget utökas för många till mycket mer. Flera ur de äldre årskullarna här i församlingen är numera dopvärdar och kyrkvärdar. Några hoppar in i löpande verksamhet och flera deltar i happenings som midsommarfirande och medeltids-

Upstartshelg med extra allt. Fullt i varenda lokal.

dag. De sommarjobbade ungdomarna på Kyrkfiket i Fruängen har nästan alla ledarbakgrund.

En avslutad konfirmationstid innebär alltså inte "tack och hej", den blir en öppning till större engagemang och gemenskap för den som vill. Varenda onsdagskväll har Grottan öppet häng för alla från sjuan och uppåt. Hit kommer ungdomsledare i alla möjliga åldrar, konfirmander och andra. Häng på!

Kari Malmström

FOTO: LOVISA OSCARSON

RÖSTER FRÅN BLIVANDE LEDARE:

"Roligt att utbilda sig och testa på nytt. Ge konfirmanderna en rolig upplevelse. Träffa nya vänner."

"Jag tyckte det var så kul på konfaläget och vill uppleva det igen."

"För att få hänga med kompisar. För att det var roligt på vårt läger. Bra cv."

"För att inspirera folk och få visa att man kan ha kul och göra saker man gillar även fast man är kristen."

"Jag vill bli ledare för att jag tycker om att vara med kyrkan. Jag vill även utvecklas socialt."

"För att det ser bra ut på ens cv. För att det är lärorikt. För att det är kul."

"Jag vill återskapa det för nästa konfirmationsgrupp. Så att de tycker om det lika mycket som jag."

Det är december och adventstid när jag får äran att åka med i det som mina medresenärer och kollegor Cecilia (präst), Sara (kyrkomusiker), Eva (diakon) och Ewa (vaktmästare) kallar "Tjejbilen". Cecilia ställer in en back med saffransbullar och stänger de bakre skåpbilsdörrarna. Ewa trycker på startknappen och vi rullar iväg.

Tjejbilen – en fredad plats för samtal om högt och lågt

Ni åker i den här bilen, som ni själva kallar för "Tjejbilen", i stort sett varje tisdag för att hålla andakt på något av de fem äldreboenden församlingen besöker?

EWA: Ja, och jag tror bilen fick sitt namn när jag tog över vaktmästaruppdraget att köra till äldreboendena från Pär och Hasse.

SARA: Och här kan man prata om allt man behöver prata om när man är kvinna.

CECILIA: Vi går igenom veckan som har varit, och helgens bestyr.

EWA: Livspusslet.

SARA: Och romantik. Mer än så kan vi nog inte avslöja.

Ja, jag förstår att ni inte kan avslöja exakt vad ni säger, men...

SARA: Senaste parfymerna diskuterar vi också.

CECILIA: Ja, och prumerationer på parfym. Skor och julklappar.

Det låter som att det fyller någon viktig funktion både i arbetslivet och livet i stort?

SARA: Ja, det är ju själavård, kan man säga.

CECILIA: Det är själavård!

EWA: Och så kommer man såklart just de här kollegorna lite närmare.

CECILIA: Framförallt kommer vi fram glada och uppspelta till våra församlingsbor på äldreboendena.

EVA: Vi pratar även om vad vi vill förmedla vid andakten.

SARA: Ja, det är ju det viktigaste... Nämen, det kanske märks även utåt att vi har roligt tillsammans, och det tror jag är viktigt.

EVA: När man sprider evangelium är det avgörande.

CECILIA: Det glada budskapet ska ut!

Och det här som hände när jag, Stefan, vikarierade som andaktsmusiker och åkte med i bilen för ett tag sen, att det blev nästan knäpptyst när jag hoppade in och satte mig?

CECILIA: Ja, hahaha... (skratt från alla i bilen)

EVA: Vi hade kanske förberett allt innan den gången, det var nog därför...

Men vad händer då, när någon som inte brukar vara med i bilen kommer in?

SARA: Det är väl så att det här är som en fredad plats för oss.

EWA: Ja, det är högt och lågt, och det som sägs i Tjejbilen stannar i Tjejbilen.

Det är en bra regel. Tystnadsplikt helt enkelt.

CECILIA: Ja, och åker vi inte tjejbil så provar vi kakor.

Du kan påverka din kyrka – ställ upp i kyrkovalet

Vill du vara med och göra skillnad? Då kan uppdraget som förtroendevald vara något för dig! Söndagen den 21 september 2025 är det val i Svenska kyrkan. Kyrkovalet är en möjlighet för dig och andra att påverka.

De grupper som ställer upp i kyrkovalet kallas för nomineringsgrupper. De motsvarar ungefär partier i de allmänna valen. Du kan ansluta dig till en nomineringsgrupp

som redan är aktiv eller skapa en ny tillsammans med människor som vill arbeta med samma saker som du. En nomineringsgrupp måste registrera sina kandidater senast den 15 april 2025.

Läs mer om hur det går till att ställa upp i kyrkovalet på svenskakyrkan.se/kyrkoval/stall-upp eller kontakta oss: brannkyrka.info@svenskakyrkan.se eller telefon 08-447 11 00, så lotsar vi dig vidare.

Kyrkoval
2025

Va?

SARA: Ja, det har vi gjort flera gånger.

CECILIA: Det har vi gjort flera gånger! För att se vilka som är godast och bäst att ha med till äldreboendena.

EWA: Smak, storlek. De får inte vara för stora.

EVA: Lätt att tugga ska det vara.

CECILIA: Lätt att tugga, och speciellt prinsessstårten ska gärna ha...

SARA: Ja, den måste innehålla sylt.

CECILIA: ...sylt i. Vi är en mycket kräsen grupp som provar.

SARA: Vi har blivit fikakonnässörer.

CECILIA: Det kan man säga.

Har ni något speciellt favoritkonditori då?

CECILIA: Vi har testat på flera olika ställen.

EVA: Sen är det husmor som beställer och ordnar allting.

Vad är det bästa med att komma till äldreboendena?

CECILIA: Glädjen i ögonen. Många ser fram emot den här stunden när vi kommer.

SARA: Det är fint när de minns sånger och sjunger med.

EWA: Jag har bara varit med på själva andakten två gånger, och sjungit. Senast sjöng jag "Du är den ende", och det vara flera damer som verkligen kunde texten och sjöng med. Jag blev så glad.

Sångtexter finns väl ofta kvar fast andra minnen bleknat?

EWA: Ja, det gör de.

EVA: Det är så fint på just demensboendena, att se när någon sjunger med i en psalm, ber med i Fader vår, lyssnar på det Cecilia predikar. Det kanske bara blir en liten stund och sen är de borta igen i sin egen värld. Men det där ögonblicket när det händer, det är så fantastiskt att få vara med om det.

Det som har slagit mig de få gånger jag varit med är att ni verkar få vara med om så fina samtal vid fikaborden. Även berättelser om livet.

EVA: Ja, det är också viktigt. Den där gemenskapen, att kunna gå runt och växla några ord, att få en möjlighet att känna igen varandra. Att människor får bli sedda och lyssnade på, och får bli de unika individer de är.

CECILIA: Man ser att de skiner upp.

EVA: Även personalen uttrycker att det är viktigt att vi kommer.

SARA: Ja, alla får ju inte besök annars.

CECILIA: Och nästa vecka åker jag ut i den här bilen utan övriga tjejer.

SARA: Vad händer då?

CECILIA: Då får alla äldreboenden blommor, julgrupper, och ett kort med julevangeliet.

Jaha, är ämnet Tjebilen uttömt nu då?

SARA: Det kanske är svårt att säga mer utan att det blir olämpligt.

EWA: Vi kan väl tillägga att vi lyfter varandra genom att lyssna på varandra och följa upp sådant vi pratat om tidigare. Och genom att skratta mycket tillsammans.

Och det här som du nämnde om att du, som är chaufför, har dåligt lokalsinne – är det bara något du fejkar för att ni ska få längre tid till det välgörande pratet?

ALLA: Ja, så är det!

Stefan Jämtbäck

TEXT & FOTO

Öppet häng med de yngsta

Välkommen till Öppna förskolan! För vuxna och barn 0–6 år.

Lekrum, fika, gemenskap med mera. Sångstund varje gång.

VÅRFRUKYRKANS

FÖRSAMLINGSHEM

Evasalen (port 7)

Onsdagar 9.00–12.00

Fredagar 9.00–12.00

BRÄNNKYRKA FÖRSAMLINGSHEM

Gabrielsalen

(ingång på baksidan)

Torsdagar 9.00–12.00

Fredagar 9.00–12.00

Öppet till och med v 24, stängt v 15

Arbetare i

Han är allvarlig och lekfull, har glimt i ögat och samtidigt vaken blick för när en medmänniska kan behöva en utsträckt hand. Christian Brown är sedan snart ett år kyrkvård i Brännkyrka församling. Han vill se och vara till hands för gudstjänstfirarna. Trädgårdsmästare var tidigt hans dröm om framtida yrke, även om livet slingade sig rätt ordentligt på vägen dit. Nu tar han kärleksfullt och engagerat hand om Guds skapelse – där träden har en särskild plats.

Viträffas i mörkaste midvintertid. Det är trädgårdsmästarens viloperiod på året, förklarar Christian. När växtsäsongen börjar framåt mars är det full fart hela tiden. I synnerhet maj till augusti.

”... Men jag är ju bara en av tio miljoner i Sverige... fast kan jag inspirera någon till att hitta till kyrkan, så gärna!”. Ungefär så sa Christian när han fick frågan om att vara med i församlingstidningen.

Han beskriver sig som en medelålders människa mitt i livet, med familj. Men livet behöver inte vara kronologiskt, funderar han:

– ”Hur gammal är du?” – svaret kan bero på vem som frågar. Jag har äntligen börjat komma underfund med vad som är relevant och vad jag lite kan släppa. Kanske det kommer med att vara medelålders.

Tro och träd. Det började med en blomma och en bibel. När han var sju fick han en novemberkaktus av sin mamma.

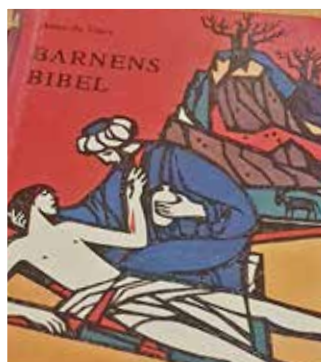
– Jag tyckte att det var så fint att ha en egen växt, att den ville blomma, och sa till mamma att jag ska bli trädgårdsmästare, säger han.

Något år senare var han med mamma och syster i Vadstena. Hans mamma köpte en Barnens bibel till honom.

– Jag läste, och som barn har man ju så mycket fantasi. Minns att jag blev så ledsen... Jesus, som inte gjort något ont, blev mördad. Människorna i bibeln blev verkliga för mig, på samma sätt som grannarna, och så vidare, berättar han.

Tron var sådd.

Barndomen innebar många flyttar, mamma hade en nomadsjäl. Pappa bor i England, Christians andra hemland. Det blev inte så lätt att rota sig någonstans. Skolgången blev också uppbrotsbetonad.

Skaparens trädgård

Han ville ju bli trädgårdsmästare! Men syo-konsulten i nian förklarade att i det yrket var det svårt att försörja sig, Christian borde satsa på hortonomprogrammet. Vilket krävde en gymnasieutbildning i naturvetenskapliga eller tekniska ämnen. Det blev 4-årig teknisk (därför att syo-konsulten sa att det var lättast!).

– Då fick jag läsa det som jag tycker är tråkigt, hållfasthetslära och matematik. Efter tre år hade jag fortfarande inte läst så mycket om djur och natur och växter...

Christian säger det med skämtsamt vemod. Han hade fått nog, och hoppade av inför fjärde året (det kunde man göra då och ändå få ett gymnasiebetyg).

Ett tag bodde han hos pappa i England men kom hem när värnplikten kallade. Den var inte frivillig på den tiden. Han hade skjutit upp lumpen så länge det gick, nu var han 25.

Än så länge är vi i kronologin ganska långt från dagens trädgårdsmästare. Vi gör en utveckling till nutid och pratar om 3-30-300-teorin. Christian förklarar: Teorin går i korthet ut på att var du än befinner dig: kontor, arbetsplats, bostad, så ska du kunna se tre träd. Och i tätbebyggt område ska minst 30 procent av himlen ovanför ditt huvud täckas av träd. För att må bra ska människan inte ha längre än 300 meter till en grönyta.

– Det här är ny men stark forskning, säger han. Vi bygger husen på höjden och flyttar ihop oss tätare och tätare. Om man nu är en tonåring som bor på våning 112 i en skyskrapa... Det här handlar om människans hälsa i urban miljö.

Viktiga frågor. Att ta reda på vad som får en människa att må bra går som en röd tråd genom hela hans livsresa.

För när det väl blev värnplikt så hände följande: Med Christians gymnasiebakgrund blev det ingenjörsutbildning i Boden. Han lärde sig bygga både broar och fältsjukhus.

– Det handlade till exempel om att lära sig att resa upp en operationssal ute i bushen, berättar han.

Dessutom fick han en grundläggande akutsjukvårdsutbildning, som han kallar "en intensivkurs i hur man syr ihop folk med kulhål".

– Och jag doppades i sjukvårdstänket. Tänkte att jag gillar det, och jag gillar att träna. Så jag sökte sjukgymnastutbildning och fick en restplats i Stockholm.

Han tyckte det var jättekul att äntligen få plugga något som var intressant (även om det inte var trädgårdsmästare).

Sedan dess är han Stockholm trogen. Väl färdig jobbade han som distrikts-sjukgymnast, både med mottagning och hembesök. Sedan sögs han upp i dåvarande landstingets IT-stöd. Det infördes digitala journalsystem och Christian hade lätt att förstå hur det fungerade. Han fick nu lära andra.

– Jag tyckte om dessa möten med människor och var tillfreds med att ha hjälpt någon, säger han.

Men kring 2010 hade IT gått så långt att nu var mötena borta. För mycket var på distans. Från att anpassa systemen efter människorna gick utvecklingen mot att människorna skulle anpassa sig efter systemen. Det blev omänskligt, tyckte Christian, som fick nog. Ännu en gång.

– Jag jobbade i ett kontorslandskap, inga fönster, det var mörkt på morgonen när jag gick dit och lika mörkt när jag gick hem.

Det blev ett uppvaknande.

– Vad sjutton håller jag på med – jag ville ju bli trädgårdsmästare!

Ett av de bästa råden han fått var av en granne, en ganska excentrisk och fritänkande person. Hon sa: "Akta dig för den falska tryggheten" – menade att trygghet inte behöver vara att jobba 8–17, betala alla räkningar prick i tid – livet kan vara brokigt som en regnbåge.

– Med detta råd i ryggen sa jag upp mig från landstinget, säger han. Man behöver inte vara rädd för att lämna ett fast jobb. Det går bra ändå så länge det finns en kraft som bär en.

2010–2012 gick han Säbyholms yrkesutbildning och har varit trädgårdsmästare sedan dess. Han fortsätter också att ta stafettpinnen vidare och jobbar parallellt som ämneslärare på yrkes-högskolan för trädgårdsmästare här i Stockholm. Platsen är Vinterviken, ämnet jord och växtnäring.

Han blev församlingsbo 2008. Flyttade in nästan granne med Brännkyrka kyrka. Sin tro hade han redan och gick ofta i gudstjänst.

Så kom coronan och kyrkorna stängde. Och så dog Christians mamma.

– Jag tänkte först att "det här klarar jag", säger han, men sorgen kom som en tjuv om natten, slog ner mig helt, och jag insåg att jag behövde hjälp. Jag gick till vårdcentralen som rekommenderade kyrkan.

Det blev inte så bra. Han ringde församlingen och fick veta att det inte fanns några sammanhang att mötas i. Det var ju sant, pandemin gjorde det omöjligt.

– Jag blev så arg, det tog ett halvår innan jag gick tillbaka till kyrkan. Jag har nog lång stubin, men när den väl tänder...

"Det var så fint att ha en egen växt, som ville blomma."

Under den här tiden firades inga gudstjänster men kyrkorumen var öppna med bemanning då och då. Han mötte en präst där i kyrkan, och förklarade sin ilska.

– Hon gjorde väl det som man ska göra, säger han stilla. Hon lyssnade och lät mig vara arg, utan att ta det personligt.

Och församlingslivet tickade in igen efter distanseringen. Han fick möta en grupp vuxna sökare som hade regelbundna träffar i Vårfrukyrkan. →

Hunden Morris, ursprungligen en hittehund från Rumänien och Christians mammas. När hon dog fick Morris flytta hem till Christian. De är båda trogna deltagare vid friluftsgudstjänsten utanför Brännkyrka kyrka, som firas varje Kristi himmelfärdsdag.

➔ – Att få ingå i en gemenskap som pratar tro var otroligt läkande för mig, säger han. En högmässa, hur bra den än är, är ändå en envägskommunikation. Ibland behöver man få prata. Mötet, dialogen måste få finnas i kyrkan.

Så fick han frågan om att bli kyrkvård. "Du är ju ändå här så mycket". Han sa ja. – Jag tänker att det är att vara en medmänniska, säger han. När jag är där som kyrkvård, då är jag förberedd på att se om någon behöver hjälp, kanske med en rollator – eller finnas till hands och stötta prästen, som kan ha en dålig dag. Att finnas till, helt enkelt.

– Det känns meningsfullt och är en viktig roll i församlingen.

Men han är trädgårdsmästare först – kyrkvård sedan.

– När man arbetar med att möta människor som trädgårdsmästare kommer man ofta in på livsfrågor, säger Christian. Att hjälpa någon med ett träd... Träd och människor är något som knyter an till djupet i oss. Betraktar man naturen så ser man spåren av vår Skapare. Att möta människor som vill odla, plocka frukt från sitt träd...

Han refererar gärna till bibelställen.

– Om man läser bibeln var det faktiskt så att den första människan sattes i Livets trädgård, alltså Paradiset, för att ta hand om naturen, växterna och djuren. Livet och naturen och vi människor som del av naturen och att vi ska må bra, det är vad Gud vill.

Ja, Christian tror verkligen på Gud!

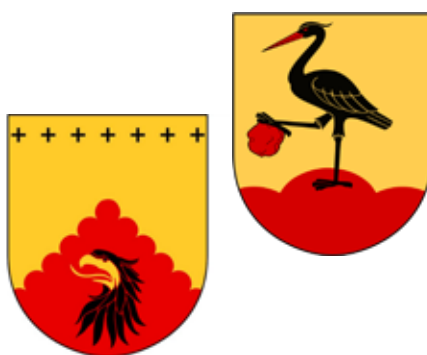
– Vi kan hjälpligt försöka förklara livet med hjälp av darwinism, men den humor och kreativitet som finns hos människan kan vi bara förklara med att det måste finnas en gudomlig kraft, säger han. Livskraften – den är skapad av Gud. Gud är mycket större än vi men för att vi människor ska kunna ta in det här måste Gud vara personlig och relaterbar för oss.

I denna ganska mörka tid, där klimathot och allsköns elände jagar oss, är Christian Brown en positiv fläkt. Han är optimist.

– Om vi ska lyckas med ett hållbart samhälle som vi ska lämna över till våra barn och barnbarn, om vi ska lyckas ställa om, så måste vi till exempel ta till oss 3-30-300-teorin, säger han. Men jag är ingen olycksbarn och inte domedagsorienterad. Jag tror det kommer att lösa sig. Naturen är väldigt motståndskraftig.

Kari Malmström

Brännkyrka kyrka inspiration för hemlig heraldiker

Brännkyrka församlings yta följer inga stadsdelsgränser. Den omfattar Älvsjö, delar av Hägersten och en del av Vantör.

"Jag har designat dessa stadsdelsvapen enbart för att jag tycker det är kul. Processen att designa dem har gjort att jag lärt mig mer om stadsdelarnas historia, etymologi, natur och symboler." Så skriver den hemlige liljeholmsbon som under pseudonymen Darko Öden publicerat vapensköldar för Stockholms alla stadsdelar på sitt Instagramkonto @darkooeden.

Heraldik är läran om vapensköldar, deras utformning, regler och symbolik. Och den som fackmässigt – vetenskapligt eller konstnärligt – ägnar sig åt heraldik kallas för heraldiker. "Det här är ett hobbyprojekt och jag är varken professionell grafisk designer eller heraldiker", betonar konstnären ödmjukt.

I Söderorts stadsdelsvapen har Darko främst använt färgerna guld, rött och svart för att knyta an till de färger som används i Södermanlands landskapsvapen, landskapet som dessa stadsdelar historiskt tillhört. Ett inslag av lek med ord märks, exempelvis i Hägerstens sköld där en häger i svart mot en bakgrund av guld håller i en sten i rött.

Symbolerna i Vantörs vapen utgår från stadsdelsnamnets ursprung: ovan tören. Ovan tören betyder norr om skiljegränsen. Därav de svarta gränstecknen i vapnets övre del. Gränsen som det syftas på är åsen Hanveden. Fjällskuran i rött på sköldens nedre del symboliserar åsen.

När det gäller Älvsjö stadsdelsvapen så syns där en brinnande kyrka i svart på guldbotten, med en vågskura i rött. Kyrkan är Brännkyrka kyrka som faktiskt fått sitt namn efter en av de bränder som drabbat kyrkan. Vågskuran symboliserar den sjö som sedan länge är torrlagd och på vilken Älvsjö delvis är byggt. **SJ**

TIPS!

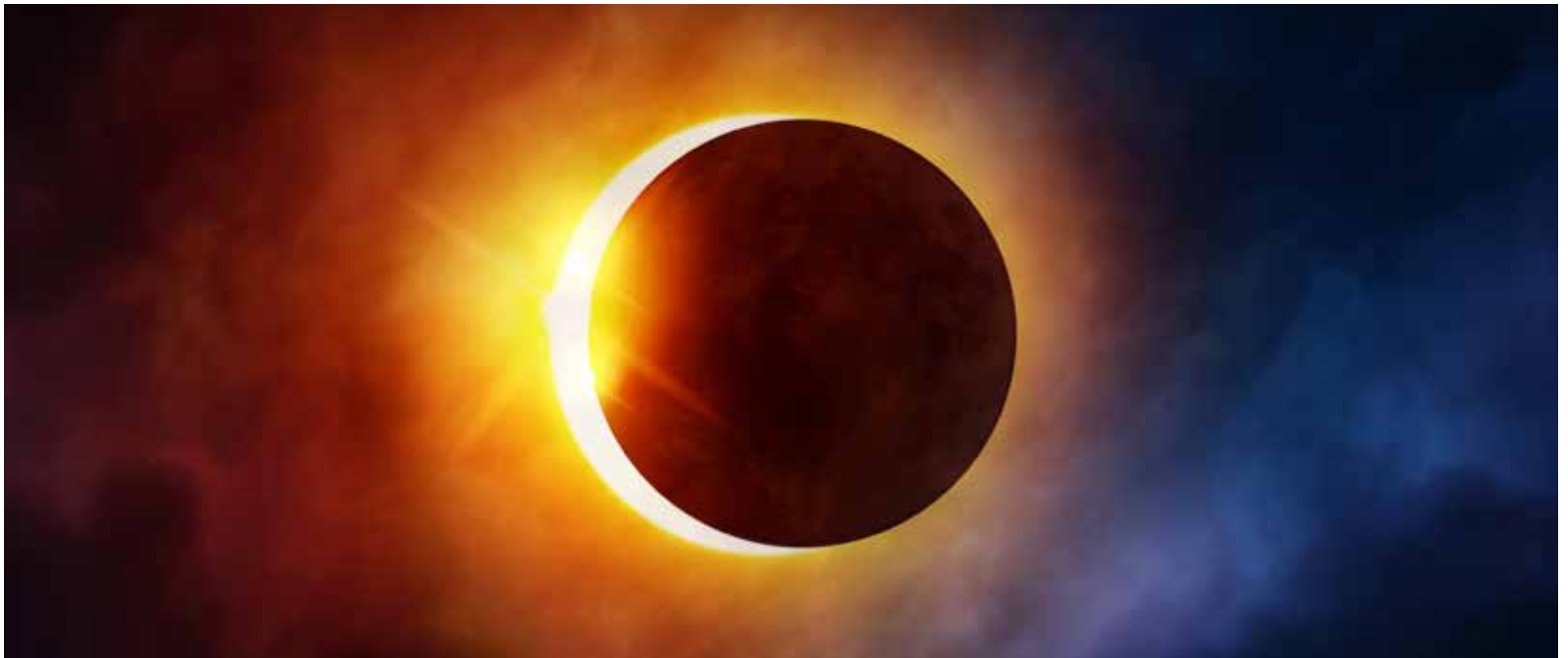
Missa inte denna mässa

Visste du att vi varje tisdag morgon firar mässa i Brännkyrka kyrka? Alla är välkomna. Ett fint sätt att börja dagen på. Psalmer, betraktelse, nattvard och vackert postludium. Gudstjänsten är cirka 20 minuter lång.

**MORGONMÄSSA
BRÄNNKYRKA KYRKA
TISDAGAR 8.30**

Att fundera på ondska tillsammans med andra kan ge oss värdefulla verktyg

En samtalsgrupp om ondska? Ja, det ligger nog helt rätt i tiden. När Brännkyrka församling gick ut med inbjudan fick den starkt gensvar. Många har ett behov av att få benämna och i någon mån bearbeta allt det som inte är gott. Vad är det för krafter som rör sig? Och var är Gud? Är Gud god och allsmäktig? Hur kan det ske så många grymhet-er då? Hur ska vi förhålla oss?

Lena Sernevåg är en av dem som hittade till den grupp som träffats under hösten 2024.

– Jag tänkte direkt att WOW! – här kan man få fundera på det, vad det är och hur det benämns och så där...

Vad fick henne intresserad?

– Jo, att jag tänker på det här med ondska. Vi har den omkring oss hela tiden i världen, och nu är det väl värre än någonsin. Men det är liksom ingenting vi pratar om, och speciellt inte i kyrkan, det tycker jag inte, säger Lena.

FOTO: STEFFAN JÄMTBÄCK

Givande, kunskapsberikande och en hjälp i vardagen, tycker Lena.

Nej, begreppet ondska och dess verkningar har det kanske inte pratats så mycket om i Svenska kyrkan på senare år, medan flera frikyrkor gjort det mer, då ofta utifrån att Djävulen är den som verkar.

Det här ville Brännkyrka församling ändra på. Bryta tystnaden och buss på med de svåra frågorna.

– Jag tyckte den här samtalsgruppen var otroligt givande och kunskapsberikande, fortsätter Lena. Ledarna var pålästa och kunniga, vi fick utdrag ur bibeln och annat studiematerial att läsa mellan träffarna och också en bok.

Mycket att ta in, och att samtala kring. Men inte ett dugg krångligt eller svårt, det vill Lena poängtera. Inga förkunskaper krävs, bara längtan att få prata med andra. Just att vara flera som funderar framhåller hon som väldigt positivt.

– Gruppen är en enorm styrka, man förstår ju att man inte är ensam med sina tankar. Det som händer är att alla refererar till något ur sitt eget liv. Det gör att det blir en mångfald av infallsvinklar, det är det som är det spännande.

– Alla hade alltid något att säga också, det var inte så att någon var tyst.

De onda krafterna och var de kommer ifrån, och vilken roll Gud spelar i allt detta, är ett bärande tema för samtalen. Men framför allt hur vi människor kan förhålla oss, när vi vågar prata.

– Det var också något vi tog upp, att om man inte benämner ondskan, och ser

den, så kan man ju inte ta ansvar för sina egna handlingar heller. På något sätt är vi ju alla – många, nästan alla – del av det som på något sätt blir skadligt i världen. Antingen genom tystnad eller genom aktiva handlingar, säger Lena, och fortsätter: – Samtidigt kan man ju inte lägga allt på människorna – det finns naturliga onda saker, som jordbävningar och översvämningar... Jag tror det ställer till det för en del, vi ser oss omkring i världen och vi frågar oss hur kan det se ut så här.

Har samtalsgruppen påverkat något i Lenas vardag? Eller i hennes förhållningssätt till nyheter och sådant? Nu i efterhand?

– Inte när det gäller världsläget, det är ju som det är – men jag kan se ondskan som någonting som är utanför och kan påverka mig, och det tycker jag att jag kan hantera bättre. Till exempel om jag får tankar som bara är destruktiva, då kan jag tänka: ”Bort det där! Det är ondskefullt!” – vilket jag inte tänkte förut. Jag har fått hjälp med att tänka att ”det där är ren ondska, hjälper inte mig för fem öre i den situationen jag är i nu”. Det har varit jättebra.

För dig som funderar kring och brottas med de här frågorna är Lenas tips enkelt: ta kontakt inför vårens samtal.

– Absolut! Det är ett bra sammanhang och gruppen i sig värdefull. Vi behöver helt enkelt få prata om det här!

Kari Malmström

VILL DU VARA MED OCH SAMTALA?

Vi planerar för en ny samtalsgrupp våren 2025.

Anmäl ditt intresse till Michael von Langenberg, diakon.

michael.vonlangenberg@svenskakyrkan.se
08-447 11 16

Gruppen kommer att träffas i Brännkyrka församlingshem. Datum och tid för träffar bestäms i samråd med gruppen.

Här umgås vi med färgen

Varannan onsdagskväll träffas ett gäng skaparsugna i Salomosalen i Brännkyrka församlingshem. Det är Öppen kreativ verkstad. Här skapas fritt i alla tänkbara tekniker. Det går att komma en gång eller flera. Verkstaden är en öppen miljö helt utan krav på prestation.

Inför varje träff förbereder prästen Caroline miljön. Hon plockar fram stafflier, lägger vaxduk på bord, tar fram penslar, pennor, färg, papper och annat

– Det här ska vara en miljö där vi kan uttrycka vårt inre genom att skapa i stunden, alldeles fritt, säger hon. Det enda värdeord som används här är ”spännande” – vi bedömer aldrig. Och ingen måste visa upp sina alster heller, det gör var och en som den vill.

Träffarna inleds med fika, mackor och prat. Sedan läses en av kommande söndags bibeltexter. Därefter tystnad.

– Det kan vara svårt för vissa, säger Caroline. Men det finns en tanke med tystnaden. Den ger möjlighet till koncentration, nästan meditation.

– Texten är en startpunkt, en inspiration, fortsätter hon. Man behöver inte på något sätt gestalta eller illustrera den.

Ett sant paradiset för den som känner kreativiteten klla i fingrarna. Deltagarna väljer utan större tvekan ut material för just denna stund. Penseln doppas i färgen och sedan händer det saker.

– Jag målar abstrakt. Bibeltexten ger en dimension till på något vis, det blir en

FOTO: KARI MALMSTRÖM

mässan, som firas på fastlags söndagen i Brännkyrka kyrka.

– I år kallar vi den för ”Kreativa karnevalsmässan”, säger Caroline. Karneval är fest!

Karneval (*carne vale* = farväl kött) ska vara just fest och firande. Fastlags söndagen är sista söndagen före fastan, som ju sedan kan präglas av måttfullhet.

I årets mässa är liten som stor välkommen, gärna karnevalsklädd för den som vill. De kreativa alster som skapats fram till dess får en plats och det blir festligt karnevalsfika i församlingshemmet.

KM

Öppen kreativ verkstad

Salomosalen, Brännkyrka
18.30–20.45 onsdagarna
19 februari, 5 & 19 mars,
2, 16 & 30 april.

Kreativa karnevalsmässan
SÖNDAG 2 MARS 11.00 | BRÄNNKYRKA
Kyrkmössen, Hasselkören m. fl.

bearbetning på ett djupare plan, säger en deltagare. Man umgås med färgen!

– Man får hjälp att tänka utanför sin egen box, säger en annan deltagare. Här finns inget av ”Jag kan inte rita!” eller ”Jag kan inte måla!”.

Den öppna kreativa verkstaden ordnar vernissage varje termin. Den här gången blir det i anslutning till Karnevals-

Från förra årets Karnevalsmässa.

KÖRSKOLA FÖR MÄN

ÖVNINGSKÖR

Sjunger du i duschen?

Kom och lär dig körsjungandets grunder hos oss!

Det svenska körundret är världsberömt. Hundratusentals sjunger i kör, men karlarna lyser med sin frånvaro. Nu finns det tillfälle för alla män som funderat på att sjunga i kör men inte vågat. Vi träffas under fyra onsdagskvällar och avslutar med ett offentligt framträdande den 16 mars.

Vårfrukyrkan, Fruängen,
19.00–21.00 onsdagarna
19 & 26 februari, 5 & 12 mars.
Anmäl dig innan eller droppa in
och prova på första gången.

Körledare: Robert Zelizi & Sara Ek

KONTAKT robert.zelizi@svenskakyrkan.se 08-447 11 17
sara.ek@svenskakyrkan.se 08-447 11 06

Brännkyrka krysset

Filmtajm för två! Bland de insända rätta lösningarna drar vi tio vinnare. Lycka till!

KORSORDSKONSTRUKTÖR: HANNA FREDHOLM

				SKA LOCKAS ATT SJUNGA	HAR UPP- MÄRK- SAM	BULT- NING	GÖRA VERKAN	MINDRE KAR	KÄRNAS	
				DYRA						
				MÅR KANSE YR			VÄGER TUNGT	POTATIS- PRICK	PENGA- LÅDA	
							TRÅD SOM TÅL KYLA			
				HELA BUNTEN	GER LJUD IFRÅN SIG	MAT- VÄTSKA KONTUR- LÖS			MINDRE BYGGNAD	
				PACINO		UTSIKT		EN SORTS BROMSAR		
				HUVUD- PRYDNAD	NÄS- PLÅGA KÄRLEKS- FULLT					
TAR EN TUPPLUR FÄGEL	TRÖST FÖR SMÅ	BLI VERK- LIGHET	TJECKISK BIL	KRÅL- DJURET	BETE SIG STÖR- ANDE	EFTER- SÅGAREN	REMTYG	SOM TOMATER NATION- ALPARK		
			PIN UTAN FART		NAVELN ÄR ETT		GAMMAL SOM GATAN			
OESTET- ISKA LÄGGS I URNA						RIKTNING	VASSBÅT	ÄR ALLA GODA TING?		
MJÖLK- PRODU- CENT			BATTERI KVALSTER		VIMSIG HAR KANSE DÄLIGT?			MED VALE RUM FÖR HAND- LINGAR		
HÅLLS I SEPTEMBER I ÅR	ÅTER- KLANG			FÄRGTON			BOYE JÄTTE- BRAI			
TILLBE	GÖR FAR I LÅSE- BOKEN	TAR SKROCK- FULL I EVAS SON			JOB 38:22 HAR DU VÄRIT VID ..... MED SNÖ?	TRÖTT- HETS- SYNDROM	SAKNAR HAREN?	NY- TVÄTTAD	ETT ELEMENT	
			FRANS ANDERS- SON	ELDS- LÅGA				SUGER SIG FAST	OOLONG LIGA	
VILL VÄL LUSTIG- KURREN			EMBRYO		SKYLT- GAS			KARIKA- TYR		
				SOM ETT .. FÖR VINDEN	KRAFT- LÖSA	UPPDRAG FÖR UNGDOMSLEDARE				
SÄTTA PÅ PRÄNT	SJÖ- FÄGEL		VAR BIBLISK DROTT- NING IFRÅN	SAKNAR SLUT- KÖRD		SAMVETS- LÖS KÄNNER INGEN	NATRIUM	OKÄND PERSON SKIDORT	SKIVA PÅ FYRA BEN	
VANLIG FRÅGA		SKA TE	TJOCK- ARE ÄN TRÅD	Ö-GRUPP I ÖSTER- SÖN			BRA ATT HA I RYGGEN			
KOMMER EFTER FÖRSTA					TYSK- LAND	ROSA TIDNING	ALTAR- PLATS TEATER		NÄSTE MAMMA MU	
							UT- SMYCK- NING			
FÄR REGELBUNDNA BESÖK	SPOK- DJURET ÄR EN LITEN				KENYAS HUVUD- STAD			INGA VISOR		

Vinn biobiljetter för två.

Skicka meningerna i de gröna rutorna (meningen är också titeln på en psalm) senast den 1 mars 2025.

OBS! Du behöver inte skicka in hela korsordet. Ett tips är att skriva på ett vykort som du kan hämta i någon av våra kyrkor, korten är gratis! Kyrkorummen är öppna varje dag mellan 9.00 och 16.00. Adressen är FRISVAR, Brännkyrka församling Svenska kyrkan, 2048 5625, 125 22 Älvsjö. **Glöm inte att ange namn och adress!**

Tack till dig som är medlem i Svenska kyrkan! Du är viktig.

Din medlemsavgift gör det möjligt för oss att:

- Ge stöd och hjälp i enskilda samtal, familjerådgivning och grupper för sörjande.
- Bedriva uppsökande diakoni och ha närvaro ute i samhället.
- Bjuda in till kvalificerad och uppskattad kyrkomusik, utan entréavgift.
- Sköta om och hålla öppna två vackra och rofyllda kyrkorum.
- Bjuda in till gemenskap, samtal och fördjupning för alla åldrar.
- Högtidlighålla stora ögonblick i alla livets skeden. ... och mycket mer.

Vill du gå med i Svenska kyrkan är det enkelt.
Gå in på vår hemsida brannkyrka.org – klicka på "Bli medlem" längst upp till höger och följ instruktionerna.

Brännkyrka delas ut till alla hushåll i församlingen, även till dem som undanbett sig reklam. Detta för att vi inte ska missa någon som verkligen vill ha tidningen. Den delas alltså ut även till icke-medlemmar. Skulle du vara en av dem som inte är intresserad – bli inte arg på oss för att du ändå fått tidningen. Lägg den bara i pappersåtervinnningen! Tack för visad förståelse.

Svenska kyrkan

Brännkyrka församling

Box 64, 125 22 Älvsjö

En strimma av en rosa himmel

Helena Amberyd Sjöberg
FÖRSAMLINGSASSISTENT

Det är den 19 december mitt i natten. Jag är 20 år gammal. Det är en klar och iskall vinter utanför fönstret. Jag sitter i en fåtölj i vardagsrummet i mitt barndomshem. Jag sitter vid min mammas dödsbädd. Hon ligger i sjukhussängen vi fått låna av sjukhuset och nu är det snart slut. Jag vet det. Jag hör det på andningen. Den pausar under en lång stund men sen sätter den igång igen. Ryckigt och oregelbunden.

Vi har vakat. Jag, min pappa och min mormor i skift i en oändlighet. Nu sitter jag i den bistra decembernatten och känner mig ensam och rädd. Det är ännu några timmar kvar innan sjuksystemen från Hospice kommer och ska ge nästa spruta med ny dos morfin.

Från vardagsrummet ser jag ut i hallen och draperiet som hänger framför dörren. Nu rasslar det i tyget och jag hör någon harkla sig, hosta lite. Jag blir iskall och håret reser sig på mina armar. Jag blir rädd och mycket förvirrad. Morfar! Han är ju död sen länge. Men nu hör jag honom! Han skrapar med foten och harklar sig igen. Förstår då att han kommit för att hämta min mamma. Jag skriker: "Inte nu! Det är för mörkt! Jag orkar inte detta ensam." Dörren öppnas och han är borta. Det blir tyst.

I min kropp händer nu något. Jag är helt lugn – rädslan är borta. Jag tar min mammas hand och stryker den. Hennes andetag är inte längre ryckiga utan har blivit lugna och regelbundna.

Det finns en evighet, slår det mig. Och finns en evighet finns också Gud. Tiden är inte längre vad jag tror, ett liv är inte längre slut efter att sista andetaget är draget.

I mitt inre får jag upp bilder från min barndom. Hur jag springer i gräset på landet. Hur vi plockar svamp i skogen. Gungar i hängmattan. Spelar kort, skrattar. Mitt hjärta blir lätt.

Jag går ut i köket och brygger en stor kanna kaffe. När den är klar tar jag en kopp och ännu en av chokladkakorna jag laddat upp med för att orka hålla mig vaken.

Nu rasslar det i draperiet igen och nu kommer verkligen någon. Det är sjuksköterskan. Det känns skönt och tryggt. Ny dos med spruta av morfin. Hon småpratar och säger att det inte är långt kvar. Jag väcker min pappa och min mormor.

Jag tittar ut genom fönstret. I allt det svarta ser jag plötsligt en strimma av en rosa himmel. Och när det inte längre är så svart och jag heller inte längre är ensam, så dör min mamma.

Där och då den natten hände något med min tro. Det är svårt att sätta ord på. Men det var som att jag efter det aldrig mer egentligen varit ensam. Jag vet att det finns någon eller något som bär mig. För när jag var som allra mest sårbar och bad om hjälp, fick jag det.

Jag ser inte Gud – det är mer en känsla. En förnimmelse av frid och hopp. En sinnlighet. En kraft jag kan koppla upp mig till när jag behöver den. Jag börjar varje morgon med bön och meditation. Jag ber om vägledning och om hur Gud vill att jag ska vara. Behöver någon min hjälp? Hur kan jag bäst vara till nytta för mina medmänniskor.

Jag avslutar varje dag med att tacka. För allt jag fått och har i mitt liv. Jag ber om hjälp och vägledning inför nästa dag.